

Światowa Organizacja Cel

działalność w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

Światowa Organizacja Cel jest niezależną międzyrządową organizacją działającą na rzecz wzmacniania skuteczności i sprawności pracy administracji celnych krajów członkowskich.

W 1947 r. 13 europejskich rządów reprezentujących Komitet Europejskiej Współpracy Ekonomicznej powołało grupę, która utworzyła Radę Współpracy Celnej. Od 1952 roku RWC rozpoczęła swoją oficjalną działalność. Inauguracyjna sesja Rady Współpracy Celnej, w której uczestniczyło 17 europejskich krajów, odbyła się 23 stycznia 1953 roku w Brukseli. W 1994 roku Rada podjęła decyzję o zmianie nazwy na Światową Organizację Cel, gdyż to określenie lepiej odzwierciedla globalny charakter organizacji, obecnie reprezentującej interesy 161 krajów członkowskich.

Administracje członkowskie mają bezpośredni wpływ na politykę i działanie Światowej Organizacji Cel poprzez prawo głosu lub możliwość zgłaszania kandydatury swojego reprezentanta na stanowisko sekretarza generalnego Światowej Organizacji Cel, uczestnictwo w obradach oraz oddelegowywania swoich oficerów do pracy w strukturach Światowej Organizacji Cel. Do Sekretariatu Światowej Organizacji Cel jest oddelegowanych około 60 oficerów technicznych z członkowskich administracji celnych mających za zadanie pomoc i koordynację działań prowadzących do promowania wspólnej polityki celnej. Na dzień dzi-

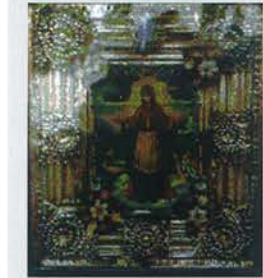
śiejszy administracje członkowskie ŚOC nadzorują i regulują ponad 95% międzynarodowego obrotu towarowego.

Światowa Organizacja Cel:

■ Ustanawia, podtrzymuje i promuje międzynarodowe instrumenty mające na celu ujednoczenie oraz zastosowanie prostych i efektywnych systemów celnych i procedur regulujących przepływ towarów, ludzi i transportu między granicami.

■ Popiera wysiłki krajów członkowskich w celu zapewnienia zgodności ich działań z prawem poprzez maksymalizację poziomu efektywności współpracy między krajami członkowskimi w celu zwalczania przestępstw nie tylko o charakterze celnym.

■ Wspiera kraje członkowskie w ich wysiłkach sprostania rozwojowi nowoczesnego biznesu i dostosowania do zmieniających się okoliczności poprzez promowanie komunikacji i współpra-

Trzy ikony, Reni, Ukraina.
Zdj. Ukraińska Służba Celna,
09.04.2003

cy pomiędzy krajami członkowskimi i innymi międzynarodowymi organizacjami.

■ Wychodząc naprzeciw zagrożeniom związanym z nielegalnym obrotem towarowym, ŚOC wprowadza szereg porozumień i umów międzynarodowych integrujących działania mające na celu zwalczanie przestępczości celnej takiej, jak: przestępstwa gospodarcze, przemyt towarów wysokoakcyjnych, narkotyków, broni, materiałów nuklearnych i „prania brudnych pieniędzy” oraz przemyt dzieł sztuki.

Światowa Organizacja Cel od wielu lat odgrywa istotną rolę w ochronie dziedzictwa kulturowego. Nielegalny obrót dziełami sztuki jest od wielu lat ogóln światowym zjawiskiem ściśle powiązaniem m.in., z przemytem narkotyków i „praniem brudnych pieniędzy”. Wychodząc naprzeciw tym zagrożeniom, ŚOC

Dziesięć przedmiotów Roszke, Węgry.
Zdj. Węgierska Służba Celna,
26.06.2002

Ok. 1000 szt. monet oraz przedmiotów starożytnych, Kalotina, Bułgaria. Zdj. Bułgarska Służba Celna, 31.03.2003 r.

wprowadziła program pozwalający na pełną współpracę wszystkich międzynarodowych organizacji zajmujących się zwalczaniem nielegalnego obrotu kulturalnej własności.

Program ŚOC w tej dziedzinie ma na celu:

■ Ścisłą współpracę na szczeblu międzynarodowym z INTERPOL-em, UNESCO, ICOM-em i innymi organizacjami zajmującymi się tą tematyką. Sekretariat ŚOC podpisał umowy

o współpracy w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, tzw. MOU (Memoranda of Understanding) z następującymi organizacjami:

– 9 listopada 1998 r. zostało podpisane MOU pomiędzy Światową Organizacją Ceł i INTERPOL-em wspierające współpracę policji w zwalczaniu zorganizowanej przestępczości i związanego z tym nielegalnego obrotu dziełami sztuki.

– 25 stycznia 2000 r. podpisano MOU pomiędzy Światową Organizacją Ceł i ICOM-em. MOU umożliwiła współpracę danej administracji celnej z członkami ICOM-u i jego ekspertami z zakresu dziedzictwa kulturowego w zwalczaniu nielegalnego obrotu dziełami sztuki.

– 26 października 2000 r. sekretariaty Światowej Organizacji Ceł i UNESCO podpisały MOU na temat ochrony dziedzictwa kulturowego, mające na celu współpracę w zwalczaniu nielegalnego obrotu dziełami sztuki.

■ Współpracę na szczeblu międzynarodowym i krajowym z wszystkimi organizacjami odpowiedzialnymi za zwalczanie i zapobieganie tego typu przestępstwom, bezpośrednie kontakty z profesjonalistami i ekspertami w tej dziedzinie.

■ Organizację szkoleń dla celników z zakresu ochrony dóbr kultury.

■ Udoskonalanie przepływu informacji wywiadowczej ochrony dóbr kultury.

Dzięki działalności ŚOC, w administracjach członkowskich celnych, w tym polskiej, osiągnięto szereg wartościowych wyników i poprawiono efektywność zwalczania przestępczości celnej. Doświadczenia, formy i efekty pracy ŚOC przyczyniły się niejednokrotnie do ochrony dziedzictwa kulturowego.

27 ikon XVII–XIX wiek, 4 olejne obrazy, XIX w., Boguszowice, Polska. Zaj. 15.11.2002 r.

1 maja 2002 r. Biuro RILO dla Europy Środkowej, agenda Światowej Organizacji Ceł w tym regionie, zainicjowało projekt specjalny „OBELIKS”. W ramach projektu RILO CE, na podstawie informacji uzyskanych od celników z regionu Europy Środkowej, publikuje raporty z materiałem zdjęciowym i opisowym zajętych dzieł sztuki. Od maja 2002 r. odnotowano około 200 prób przemytu dzieł sztuki w tym regionie. Obok umieszczone są przykłady materiałów przekazywanych przez służby celne regionu Europy Środkowej.

49 obrazów, Budapeszt, Węgry. Zdj. Węgierska Służba Celna 09.09.2002 r.